

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิด การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

DEVELOPMENT OF TEACHING MANAGEMENT MODEL USING EXPERIENTIAL-BASED
LEARNING TO ENHANCE VISUAL ARTS LEARNING MANAGEMENT COMPETENCIES OF
UNDERGRADUATE STUDENTS

สายพิน สังกิตศิลป์^{1*}

Saipin Sungkitsin^{1*}

¹ หลักสูตรศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, ประเทศไทย

¹ Program in Art Education, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author e-mail: saipin_sun@g.cmru.ac.th

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ.2567

Received: 11/03/2025 | Revised: 26/06/2025 | Accepted: 14/07/2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน 2) เปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน การวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาศิลปศึกษา จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานที่พัฒนาขึ้น

ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ (1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน (2) วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอน (3) บทบาทผู้สอน (4) บทบาทผู้เรียน (5) การวัดและประเมินผล และ (6) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.21) 2) นักศึกษามีความรู้หลังเรียน ($\bar{X} = 36.02$, S.D. = 5.11) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 23.82$, S.D. = 2.06) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์หลังเรียน ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.25) อยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.53) ซึ่งอยู่ในระดับดี 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.44)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนการสอน, การเรียนรู้เชิงประสบการณ์, สมรรถนะการจัดการเรียนรู้

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) develop a teaching management model using experiential-based learning, 2) compare the visual arts learning management competencies of students before and after applying the model, and 3) study students' satisfaction with the learning management model using experiential-based learning. This research employed a research and development (R&D) methodology. The sample consisted of 35 second-year students in the Art Education Program, selected by purposive sampling. The research instruments included the teaching management model, a competency assessment, and a satisfaction assessment. Data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, and t-test. The research findings revealed that: 1) The developed experiential-based learning management model consisted of seven key components: (1) principles and basic concepts, (2) an experiential learning cycle with four steps, (3) instructor roles, (4) learner roles, (5) measurement and evaluation, and (6) conditions for model implementation. The experts' evaluation of the model's appropriateness was at the highest level overall ($M = 4.69$, S.D. = 0.21). 2) Students' knowledge after learning through the model ($M = 36.02$, S.D. = 5.11) was significantly higher than before learning ($M = 23.82$, S.D. = 2.06) at the .05 level. Their visual arts learning management competencies after learning ($M = 2.60$, S.D. = 0.25) were at a very good level, higher than before learning ($M = 1.78$, S.D. = 0.53), which was at a good level. 3) Students' satisfaction with the experiential-based learning management model was at a high level overall ($M = 4.48$, S.D. = 0.44).

Keywords: Teaching Management Model, Experiential Learning, Learning Management Competencies

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ครูที่มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาคุณภาพครูเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจในการปฏิรูปการศึกษาตลอด จนกระทั่งถึงยุคที่การศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมความรู้หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาและองค์กรทางการศึกษา จึงต้องมีการปรับตัวให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (พระสมุห์นริศ นรินโท, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดการพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2559) ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการวางแผนการปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครู เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการพัฒนาครู ควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อให้สถาบันการศึกษาฝ่ายผลิตเข้าไปรับผิดชอบผลิต (บัณฑิตครู) ของตนเองที่มีเป็นครูในระบบ เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) ทั้งนี้ ในบริบทของประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับความท้าทายด้านการศึกษา ตั้งแต่คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ไปจนถึงปัญหาการขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ การพัฒนาวิชาชีพครูจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การผลิตและพัฒนาวิชาชีพครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากครูเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (2562) ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในข้อ 4.5 โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ การจัดเนื้อหาสาระ และการสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ การกำหนดมาตรฐานดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตครูจากการเรียนรู้แบบบรรยายไปสู่การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เนื่องจากครูยุคใหม่ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างแรงบันดาลใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และวิทยาการจัดการเรียนรู้ในข้อที่ 3 ที่เน้น “จัดกิจกรรมและออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ” ซึ่งให้เห็นว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ไม่ใช่เป็นเพียงแนวการสอนที่ดีแต่เป็นความจำเป็นที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการผลิตครู ซึ่งครูที่ผลิตตามมาตรฐานนี้จะต้องสามารถ “ออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ” ซึ่งหมายความว่าตัวครูเองต้องผ่านประสบการณ์การเรียนรู้แบบนี้มาก่อน จึงจะสามารถนำไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ซึ่งจะต้องมีทั้งความรู้และทักษะในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ วิธีการ และเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย มาพัฒนาและจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามศาสตร์การสอน และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์เป็นฐานในการเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่อย่างรอบด้าน

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ในหลักสูตรครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ จึงไม่ใช่เพียงการปรับปรุงวิธีการสอน แต่เป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เพื่อผลิตครูที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21

แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้รับความสนใจและมีการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย โดยแนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การสะท้อนคิด การสร้างความคิดรวบยอด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่ง Kolb (1984) ได้เสนอวัฏจักรการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์นี้ขึ้น โดยเริ่มจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมไปสู่การสะท้อนความคิด ไปจนถึงการสรุปความคิดรวบยอด และการทดลองในสถานการณ์ใหม่ จนเกิดเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่อง โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นี้ เป็นวิธีการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากการกระทำ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา คิดหาแนวทางแก้ไข ลงมือปฏิบัติจนเกิดประสบการณ์ ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ของตนเอง เกิดการปรับเปลี่ยนความรู้เดิมให้เป็นความรู้ใหม่ ซึ่งจะเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการคิดและการกระทำจนก่อให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้ง ความรู้จากประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการความรู้ ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นส่วนประกอบของชีวิต ประสบการณ์จะนำไปสู่การรวบรวมความสามารถในการจัดการที่ยิ่งใหญ่ เป็นความสัมพันธ์ที่มีค่าซึ่งประสบการณ์อาจจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ ทั้งการยอมรับและการปฏิเสธ ทั้งนี้ จากงานวิจัยของ เรียมพร แสนซึ้ง และคณะ (2560) และ สิรินทร พรหมสวัสดิ์ (2566) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแก้ปัญหาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kolb and Kolb (2017) ที่ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน โดยเฉพาะในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ในประเทศไทย มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาครูในหลายสาขาวิชา เช่น งานวิจัยของ ฌัญญา ระกำพล (2566) ที่พบว่า โปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานช่วยเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้อย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของ วราลี ถนอมชาติ และ นภัส ศรีเจริญประมง (2564) พบว่า นักศึกษาครูปฐมวัย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์เป็นฐานมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องสะเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญล้อม ด้วงวิเศษ และ มนสิข สิริสมบุรณ์ (2560) ที่พบว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน และนักศึกษาครูพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2560) ที่พบว่า ครูและนักเรียนต้องการระบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์นำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่โรงเรียน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด อย่างไรก็ตาม การศึกษาการนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ยังมีอยู่อย่างจำกัด และการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องประสบพบเจอและมีการตอบสนองที่แตกต่างกัน ซึ่งนักศึกษาครูก็เช่นกัน บางคนสามารถเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้กับสถานการณ์รอบด้านได้เป็นอย่างดี บางคนจัดการเรียนรู้ได้ดีแต่ขาดการเชื่อมโยงประสบการณ์หรือขาดการบูรณาการกับศาสตร์อื่น บางคนเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ ได้ดี แต่ไม่สามารถจัดการเรียนรู้โดยยึดวิชา

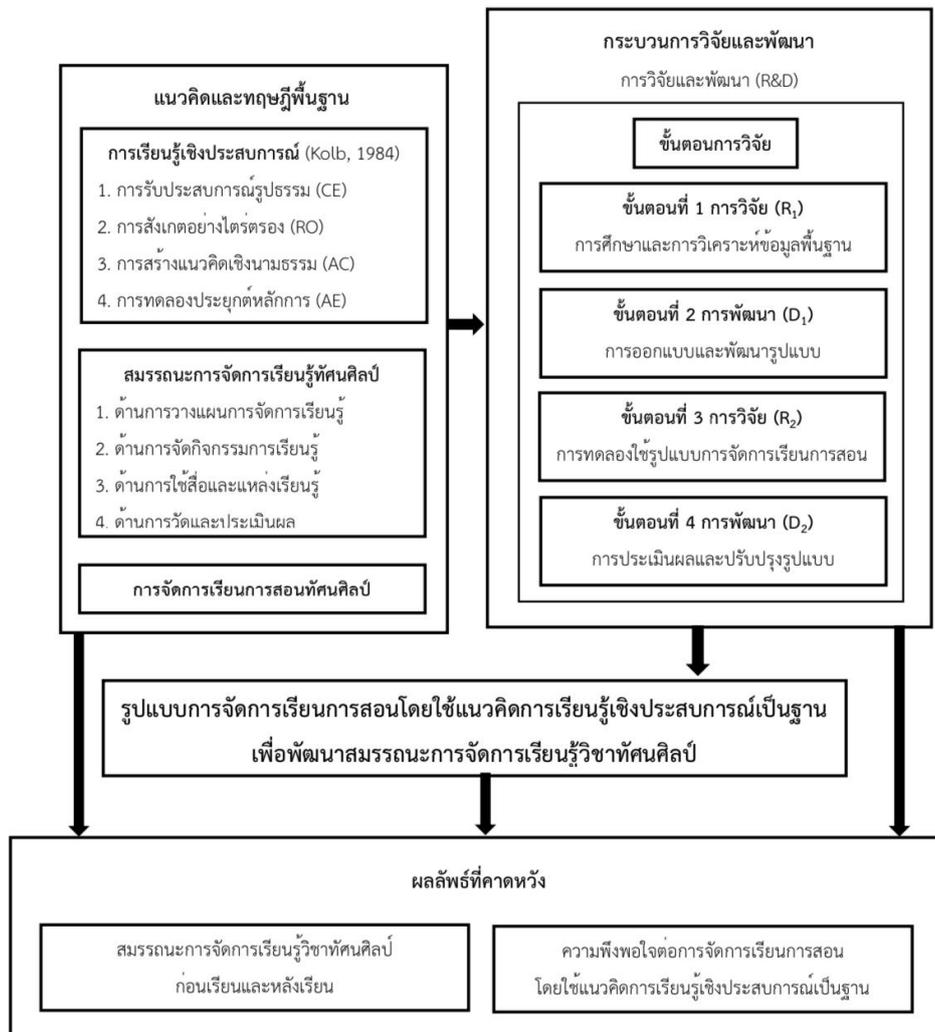
ทัศนศิลป์เป็นหลักได้ ดังนั้น หากนักศึกษาได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน หรือได้รับความรู้และพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ จะช่วยให้นักศึกษามีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ที่น่าท้าทาย และสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และอนาคต

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีศักยภาพในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเช่น วิชาทัศนศิลป์ งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ให้เป็นครูที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การสะท้อนคิด การสร้างความคิดรวบยอด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ให้เกิดสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อสร้างครูทัศนศิลป์ที่มีคุณภาพและสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษาก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development: R&D) ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R₁) เป็นการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) ศึกษาเอกสาร จากหนังสือ ตำรา ข้อมูลทางสถิติ วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้วิชาที่ศนศิลป์ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู แนวคิดและแนวทางในการพัฒนาแผนดำเนินการวิจัย ให้ได้มาซึ่งแนวทางในการออกแบบการวิจัยที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Development (D₁: Design and Development) มีขั้นตอนดังนี้ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 3 แนวคิดหลัก คือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่ศตศิลป์ การจัดการเรียนการสอนที่ศตศิลป์ ที่มีการบูรณาการโดยจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ตามหลักการของ โคลบ (Kolb, 1984) ที่ได้เสนอวัฏจักรของกระบวนการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการรับประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience: CE) ขั้นการสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective observation: RO) ขั้นการสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม (Abstract conceptualization: AC) และขั้นการทดลองประยุกต์หลักการไปใช้ในสภาพการณ์ใหม่ (Active experimentation: AE) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ (Item objective congruence: IOC) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้ 2) สร้างแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 แผน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์ 3) นำแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ โดยใช้แบบประเมิน Rating scale พบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.92 ซึ่งมีความเหมาะสมมากที่สุด 4) สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์ ที่มีลักษณะเป็นอันดับคุณภาพมาตราส่วนโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ คือ ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ซึ่งมีการแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ (Item objective congruence: IOC) พบว่า มีค่าเท่ากับ 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ 5) สร้างแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน ที่มีลักษณะเป็นอันดับคุณภาพมาตราส่วน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน 3 ระดับ คือ ระดับ 3 หมายถึง มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์อยู่ในระดับมาก ระดับ 2 หมายถึง มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์อยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 1 หมายถึง มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์อยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีการแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 2.50-3.00 หมายถึง มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์อยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.50-2.49 หมายถึง มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.00-1.49 หมายถึง มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์อยู่ในระดับน้อย 6) นำแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาที่ศตศิลป์ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการ

เรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (Item objective congruence: IOC) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้ 7) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน ตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสมตามค่าดัชนีความสอดคล้อง 8) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ที่มีลักษณะคุณภาพมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ คือ ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่ ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งมีการแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่ ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด 9) นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ (Item objective congruence: IOC) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้ 10) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสมตามค่าดัชนีความสอดคล้อง

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Research (R₂): Implementation)

ผู้วิจัยได้ทดลองโดยอาศัยการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The one –group pretest-posttest design) โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ARTED 2401 การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้กับศิลปศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ (ฉบับร่าง) ด้วยตนเองเป็นเวลา 10 สัปดาห์ๆ ละ 4 ชั่วโมง รวม 40 ชั่วโมง 2) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษา ก่อนเรียนในสัปดาห์ที่ 1 และหลังเรียนในสัปดาห์สุดท้าย เพื่อประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการ

เรียนรู้อิฐิขำที่ศนคิลป์ แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์โดย ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาปรับปรุงประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Development (D₂): Evaluation) นำผลที่ได้จากการทดลองมาสรุปผล จากนั้นนำเสนอรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการประเมินความเหมาะสมรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิง ประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อิฐิขำที่ศนคิลป์ ที่พัฒนาขึ้น

สรุปผลการวิจัย

วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็น ฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อิฐิขำที่ศนคิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็น ฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อิฐิขำที่ศนคิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สรุปผลได้ดังนี้

1.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อิฐิขำที่ศนคิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน 2) วงจรการเรียนรู้เชิง ประสบการณ์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การรับประสบการณ์รูปธรรม ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตอย่าง ไตร่ตรอง ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม ขั้นตอนที่ 4 การทดลองประยุกต์หลักการ 3) บทบาท ผู้สอน 4) บทบาทผู้เรียน 5) การวัดและประเมินผล 6) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ดังภาพประกอบ 2



ภาพประกอบ 2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์

1.2 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.21) โดยด้านประโยชน์และการนำไปใช้มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.14) รองลงมาได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.18) ด้านองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.20) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.29) ตามลำดับ และด้านหลักการและแนวคิดพื้นฐานมีความเหมาะสมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.28) ซึ่งทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ดังผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านหลักการและแนวคิดพื้นฐาน	4.60	0.28	มากที่สุด
2. ด้านองค์ประกอบของรูปแบบการสอน	4.70	0.20	มากที่สุด
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.64	0.29	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.75	0.18	มากที่สุด
5. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้	4.80	0.14	มากที่สุด
รวม	4.69	0.21	มากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษาก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน พบว่า การทดสอบก่อนเรียน นักศึกษามีคะแนน ($\bar{X} = 23.82$, S.D. = 2.06) และหลังเรียน นักศึกษามีคะแนน ($\bar{X} = 36.02$, S.D. = 5.11) แสดงว่านักศึกษามีคะแนนการทดสอบหลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ของนักศึกษาก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ร้อยละ	S.D.	D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	35	45	23.82	52.95	2.06	34	19.33*	0.00
หลังเรียน	35	45	36.02	80.06	5.11			

* p < .05

2.2 การเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษาก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน โดยการประเมิน

ตนเองของนักศึกษา พบว่า ภาพรวมนักศึกษามีสมรรถนะก่อนเรียน ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับดี โดยนักศึกษามีสมรรถนะด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 1.89$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 1.87$, S.D. = 0.55) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 1.69$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ และมีสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.67$, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับดี ส่วนสมรรถนะหลังเรียน ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.25) ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยนักศึกษามีสมรรถนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.24) อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 0.24) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 0.24) ตามลำดับ และมีสมรรถนะด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.28) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งทุกด้านมีสมรรถนะหลังเรียนที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ดังผลในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน

รายการประเมิน	สมรรถนะก่อนเรียน				สมรรถนะหลังเรียน				
	\bar{X}	%	S.D.	แปลผล	\bar{X}	%	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้									
1.1 สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำคำอธิบายรายวิชา	1.74	58.1	0.48	ดี	2.57	85.71	0.24	ดีมาก	
1.2 สามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้	1.71	57.14	0.43	ดี	2.54	84.76	0.25	ดีมาก	
1.3 สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	1.63	54.29	0.52	ดี	2.63	87.62	0.23	ดีมาก	
รวม	1.69	56.51	0.48	ดี	2.58	86.03	0.24	ดีมาก	
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้									
2.1 สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์	1.89	62.86	0.44	ดี	2.66	88.57	0.23	ดีมาก	
2.2 สามารถใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	1.83	60.95	0.66	ดี	2.63	87.62	0.29	ดีมาก	
2.3 สามารถบูรณาการการเรียนรู้กับศาสตร์อื่นๆ	1.89	62.86	0.56	ดี	2.71	90.48	0.2	ดีมาก	
รวม	1.87	62.22	0.55	ดี	2.67	88.89	0.24	ดีมาก	
3. ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้									
3.1 สามารถเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม	1.91	63.81	0.48	ดี	2.57	85.71	0.3	ดีมาก	
3.2 สามารถผลิตสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม	1.86	61.9	0.58	ดี	2.51	83.81	0.25	ดีมาก	

รายการประเมิน	สมรรถนะก่อนเรียน				สมรรถนะหลังเรียน			
	\bar{x}	%	S.D.	แปลผล	\bar{x}	%	S.D.	แปลผล
รวม	1.89	62.86	0.53	ดีมาก	2.54	84.76	0.28	ดีมาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล								
4.1 สามารถออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผล	1.57	52.38	0.53	ดี	2.54	84.76	0.25	ดีมาก
4.2 สามารถวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	1.77	59.05	0.58	ดี	2.63	87.62	0.23	ดีมาก
รวม	1.67	55.72	0.56	ดี	2.59	86.19	0.24	ดีมาก
รวมทั้งหมด	1.78	59.33	0.53	ดี	2.60	86.67	0.25	ดีมาก

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.44) โดยมีความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.38) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.40) อยู่ในระดับดีมาก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และมีความพึงพอใจต่อด้านสื่อการเรียนรู้น้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมาก ดังผลในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	\bar{x}	ร้อยละ	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.29	85.71	0.43	มาก
1.2 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์	4.37	87.43	0.63	มาก
1.3 กิจกรรมเน้นการปฏิบัติจริง	4.37	87.43	0.46	มาก
รวม	4.34	86.86	0.51	มาก
2. ด้านผู้สอน				
2.1 ผู้สอนมีการเตรียมการสอนที่ดี	4.83	96.57	0.20	มากที่สุด
2.2 ผู้สอนใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	4.40	88.00	0.53	มาก
2.3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	4.57	91.43	0.47	มากที่สุด
รวม	4.60	92.00	0.40	มากที่สุด
3. ด้านสื่อการเรียนรู้				
3.1 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.17	83.43	0.54	มาก

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	\bar{x}	ร้อยละ	S.D.	แปลผล
3.2 สื่อการเรียนรู้ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี	4.49	89.71	0.42	มาก
รวม	4.33	86.57	0.48	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล				
4.1 วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.60	92.00	0.35	มากที่สุด
4.2 เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจน	4.66	93.14	0.40	มากที่สุด
รวม	4.63	92.57	0.38	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.48	89.49	0.44	มาก

อภิปรายผล

วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จากผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) หลักการและแนวคิดพื้นฐาน 2) วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การรับประสบการณ์รูปธรรม ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตอย่างไตร่ตรอง ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม ขั้นตอนที่ 4 การทดลองประยุกต์หลักการ 3) บทบาทผู้สอน 4) บทบาทผู้เรียน 5) การวัดและประเมินผล 6) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ อาจเป็นเพราะ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้อาศัยแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ของ Kolb (1984) ที่มีการจัดลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง เริ่มจากการรับประสบการณ์รูปธรรม ไปสู่การสังเกตอย่างไตร่ตรอง การสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม และการทดลองประยุกต์หลักการ ซึ่งวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะการเรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์ที่เน้นการปฏิบัติและการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย อีกทั้ง อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบเหล่านี้มีความสอดคล้องกับ แนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนของ Joyce and Calhoun (2024) ที่ระบุว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย หลักการ แนวคิด กระบวนการ และเงื่อนไขการนำไปใช้ที่ชัดเจน

นอกจากนี้ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.69, S.D. = 0.21) สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kolb and Kolb (2017) ที่พบว่า การออกแบบการเรียนการสอนตามวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ครบทั้ง 4 ขั้นตอนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน โดยด้านประโยชน์และการนำไปใช้มีความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{x} = 4.80, S.D. = 0.14) สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปประยุกต์ใช้จริงในสภาพการณ์การเรียนการสอนทัศนศิลป์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2560) ที่พบว่า ครูและนักเรียนต้องการระบบการสอนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ทาง

ทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติจริง และนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการวัดและประเมินผล ได้รับการประเมินในระดับความเหมาะสมมากที่สุดรองลงมา ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.18) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีแนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โดยเฉพาะการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษาครู อย่างไรก็ตาม ด้านหลักการและแนวคิดพื้นฐานได้รับการประเมินในระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.28) แม้จะอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ Kolb เป็นแนวคิดที่มีความซับซ้อนและเข้าใจได้ยาก โดยเฉพาะในขั้นตอนการสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม ซึ่งต้องอาศัยการเชื่อมโยงประสบการณ์กับทฤษฎีและหลักการ จึงอาจทำให้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ายังมีประเด็นที่ควรปรับปรุงในส่วนของการอธิบายหลักการและแนวคิดพื้นฐานให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ Morris (2020) ที่ระบุว่า ขั้นตอนการสร้างแนวคิดเชิงนามธรรมในวงจรการเรียนรู้ของ Kolb เป็นขั้นตอนที่ทำนายสำหรับผู้สอนในการออกแบบกิจกรรมและการประเมินผล ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในอนาคตอาจต้องให้ความสำคัญกับการอธิบายหลักการและแนวคิดพื้นฐานให้ชัดเจนและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษา ก่อนและหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐาน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความรู้หลังเรียน ($\bar{X} = 36.02$, S.D. = 5.11) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 23.82$, S.D. = 2.06) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์หลังเรียน ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.25) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.53) ในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมลงมือปฏิบัติจริง การสะท้อนความคิด การสร้างความคิดรวบยอด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kolb (1984) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์เป็นสิ่งที่มียุติพลต่อผู้เรียน และนำไปสู่การรวบรวมความสามารถในการจัดการที่ยิ่งใหญ่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญล้อม ตัววิเศษ และ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2560) ที่พบว่านักศึกษาครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์มีทักษะสูงขึ้นกว่าก่อนการสอน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยัง พบว่า นักศึกษามีสมรรถนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนมากที่สุด ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.24) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ได้ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการบูรณาการเรียนรู้ออกไปนอกห้องเรียน ซึ่งนักศึกษาสามารถทำได้ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 0.20) สอดคล้องกับงานวิจัยของ González-Zamar et al. (2023) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ศิลปะในยุคปัจจุบันต้องเน้นการบูรณาการข้ามศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562 (2562) ที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความสามารถในการบูรณาการข้ามศาสตร์ และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ส่วนสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลที่มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงเป็นอันดับสอง ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 0.24) แสดงให้เห็นว่านักศึกษาได้รับการพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับครูทัศนศิลป์ที่ต้อง

ประเมินผลงานและกระบวนการทำงานของผู้เรียน ทั้งนี้ การที่สมรรถนะด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.28) ซึ่งอาจเป็นเพราะทักษะการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมต้องอาศัยการฝึกฝนและประสบการณ์มากกว่าทักษะด้านอื่น สอดคล้องกับข้อสังเกตของ สิริณัฐ ลิมป้งานงค์ และ ปารย์พิชชา ก้านจักร (2566) ที่ระบุว่า ปัญหาเรื่องการผลิตสื่อเป็นผลมาจากการไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูบางส่วนยังไม่สามารถสร้างสื่อหรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจและมีคุณภาพ ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้จึงต้องใช้เวลาและโอกาสในการฝึกฝนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สมรรถนะทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นฐานเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.44) โดยมีความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.38) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวัดและประเมินผลตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนี้มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.40) และมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.35) สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญล้อม ดวงวิเศษ และมนสิข สิริสมบูรณ์ (2560) ที่พบว่านักศึกษาครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงช่วยให้นักศึกษาได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถของตนเอง ความพึงพอใจรองลงมา ได้แก่ ด้านผู้สอนที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.40) โดยเฉพาะในประเด็นของการเตรียมการสอนที่ดี ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.20) สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้สอนต้องมีการเตรียมการสอนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านบทบาทผู้สอนในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ การที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้รับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.47) ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Kolb and Kolb (2017) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ด้านสื่อการเรียนรู้มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.48) โดยเฉพาะในประเด็นความหลากหลายของสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.54) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินสมรรถนะด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความจำกัดของสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอาจยังไม่หลากหลายเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน จึงเป็นประเด็นที่ควรนำไปพัฒนาปรับปรุงต่อไป อย่างไรก็ตาม รูปแบบการจัดการเรียนการสอนนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาศึกษาในยุคปัจจุบันที่เน้นการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการผลิตครูในยุคดิจิทัลของ Darling-Hammond (2021) ที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติและการบูรณาการข้ามศาสตร์ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ยังมีความสอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ซึ่งเน้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้
2. ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ควรเตรียมความพร้อมของผู้สอนโดยเฉพาะการทำความเข้าใจในขั้นตอนการสร้างแนวคิดเชิงนามธรรม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความซับซ้อนและเข้าใจได้ยาก เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายและในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาทัศนศิลป์อื่น ๆ ในกลุ่มวิชาการสอน เพื่อยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความพึงพอใจของนักศึกษา เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ในสรุปผลการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) ครั้งที่ 8/2557*. กรุงเทพฯ: กลุ่มติดตามและประเมินผลด้านนโยบายและงบประมาณ สำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา.

ณัฐภา ระกำพล. (2566). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 15(2), 40–62.

บุญล้อม ดั่งวิเศษ, & มนสิข สิริสมบุญ. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *สัททอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 23(1), 67–84.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562. (2562, 6 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 136 (ตอนพิเศษ 56 ง), 12–39.

พระสมุห์นริศ นรินโท. (2562). การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 5(2), 147–164.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2559). *การศึกษาไทย 4.0: ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เรียมพร แสนซึ้ง, บุญญา เพียรสุวรรณค์, & ชำนาญ ปาณาวงษ์. (2560). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 10(2), 187–202.
- วราลี ถนอมชาติ, & นภัส ศรีเจริญประมง. (2564). การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์เป็นฐานตามแนวสะเต็มศึกษา สำหรับนักศึกษาครูปฐมวัย. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 15(1), 170–178.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2560). การพัฒนาระบบการสอนแบบเน้นประสบการณ์นำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 28(1), 98–109.
- สิริณัฐ ลิมปิจำนงค์, & ปารย์พิชชา ก้านจักร. (2566). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูในยุคการแปลงเป็นดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 51(4), 1–12.
- สิรินทร พรหมสวัสดิ์. (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ร่วมกับการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *Journal of Modern Learning Development*, 8(2), 28–44.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- Darling-Hammond, L. (2021). *Preparing teachers for deeper learning in a digital age*. Cambridge, MA: Harvard Education Press.
- González-Zamar, M. D., Abad-Segura, E., & Ferreyra, H. A. (2023). Visual arts education literacy in university contexts. *IJERI: International Journal of Educational Research and Innovation*, (19), 170–186.
- Joyce, B., & Calhoun, E. (2024). *Models of teaching* (10th ed.). Boston, MA: Pearson.
- Kolb, A. Y., & Kolb, D. A. (2017). Experiential Learning Theory as a guide for experiential educators in higher education. *ELTHE: A Journal for Engaged Educators*, 1(1), 7–44.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Morris, T. H. (2020). Experiential learning—a systematic review and revision of Kolb’s model. *Interactive Learning Environments*, 28(8), 1064–1077.